

MÖRRUMS BY

Namnet Mörrum betyder ordagrant mossen vid öppna platsen. Mör står för kärr, mosse eller myr och rum betyder öppen plats. Mör syftar på mossarna och sankmarkerna i söder (Bälsekärren) och i väster (Yxnamosse). Rum avser troligen höjdpunkten där de äldsta bydelarna i Mörrum är belägna.

Mörrums socken består av 37 byar varav Mörrums by är den största. Mörrums och Hästaryds byar bildar tillsammans det som idag kallas Mörrums samhälle

Genom laxens rikliga förekomst i Mörrumsån blev platsen mycket tidigt uppmärksam. Redan under 1200-talets första del omnämndes att Mörrum med dess laxfiske ägdes av danska kronan och var uttaget till konungens underhåll.

Domböckerna visar upp otaliga rättegångar där processer och stridigheter stått om Mörrumsån, dess lax och laxfisken.

Området mellan Bolsberget och Mörrumsån är i historiska sammanhang kallat **"Passet vid Mörrum"**. Under årens gång har många militära truppstyrkor varit samlade här, såväl svenska som danska. De som lyckats bemäktiga sig detta område ansåg sig därmed inneha en bättre position.

Givetvis har det inneburit stora lidanden för befolkningen som alltid fått sitta emellan när soldaterna inkvarterats i gårdarna. Spannmål och foder har utmåtts, bönderna ålagts körslor åt militären och deras söner uttagits till krigstjänst.

Ett av slagen, som skedde vid Södra Krogtoften, var mellan danskarna och svenskarna år **1677**. Svenskarna hade byggt en skans till försvar, som danskarna i stor styrka anföll. Den svenske löjtnanten med 18 dalkarlar lyckades dock slå tillbaka anfallet. Träbron hade danskarna dock lyckats att sätta i brand.

När Mörrums by blev föremål för **enskiftet 1813-20** fanns här 52 gårdar eller brukningsenheter, varav 42 hade mangårdsbyggnader. Mörrums by var därmed den största byn i Blekinge. Bebyggelsen bredde i huvudsak ut sig norr om *Bolsberget* och följde i stort sett nuvarande vägen mot Svängsta. I norr nådde gårdarna ungefär till Bygatans möte med Svängstavägen och Mellanbäcksvägen. Längst upp låg *Mörkagården* som sedermera utflyttades. Endast en gård låg söder om Bolsberget, nämligen *Kråkegården*. Den låg vid nuvarande Finmekano.

När gårdarna flyttade passade man på att bygga dem i modernare former. Från en tät grå klunga av hus med klumpiga former till den skiftade byns glest utspridda gårdar med resliga mangårdsbyggnader byggda som framkammarsstugor var förändringen ganska omtumlande.

Efter enskiftet kvarstod 13 gårdar. Resterande brukningsenheter fick utflyttas, en del så långt som till Ljungsled och Svenstorp. Andra enheter flyttades norrut mot Fornebodas rågång, några västerut mot Ruans och Torstebodas rågångar.

Förr i tiden bestod trafiken i stort sett endast av hästen, antingen man red eller körde med vagn. Kronan upplät därför markområde så att de resande kunde stanna upp med sina hästar för att få foder och vila. Så var det också i Mörrum och denna plats kallades för **Mörrums Beth** eller **Kronobeth**. Den låg ungefär mellan nuvarande Konsum och Folkets Park.

